

Основно училище "Георги Бенковски", с. Галата

Утвърждавам:

.....
Стоян Кючуков

**ПЛАН ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА
НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА В УЧИЛИЩЕ ЗА УЧЕБНА
2022/2023ГОДИНА**

Настоящият план е приет на заседание на Педагогическия съвет - Протокол № 8/07.09.2022 г.
и утвърден със Заповед № 120/07.09. 2022 г. на директора на училището.

ДЕЙНОСТИ ПО ПРЕВЕНЦИЯ

1. Дейности по превенция на ниво училище

Вид дейност	Срок	Отговорник	Вид документ
Преглед и актуализиране (при необходимост) на етичен кодекс на училищната общност	м. Ноември	Р. Колева Р. Драганова Р. Андонова	Етичен кодекс на училищната общност
Създаване на единни училищни правила, които да станат част от Правилника за дейността на институцията чрез преглед и актуализиране (при необходимост) на правила на поведение и ценности от всеки клас/група; обобщаване на правилата на ниво училище и вписване в Правилника за устройството и дейността на училището	м. Ноември	Педагогически специалисти с възложено класно ръководство Педагогически специалисти в групите за целодневна организация на учебния ден; Членове на координационния съвет	Правила на поведение и ценности от всеки клас/група
Внасяне на промени в Правилника за дейността на институцията (при необходимост)	м. Ноември	Членове на координационния съвет	Правилник за устройството и дейността на училището (изменен)
Обсъждане и при необходимост изготвяне на предложение за подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз Обсъждане и при необходимост изготвяне на предложение за подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз	м. Декември м. Март	Членове на координационния съвет	Протокол
Обучение на педагогическите специалисти по теми, свързани с насилието и тормоза	м. Февруари	Комисия по квалификационна дейност; Членове на координационния съвет	Удостоверение за проведено обучение
Актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността - съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза	м. Декември	Членове на координационния съвет	Списък на съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза, осъществявани от различни организации
Провеждане на тематична родителска среща, в която учителите да запознаят родителите с цялостната политика, да им се представят	м. Ноември	Педагогически специалисти с възложено класно ръководство	Списък на родители, изразили готовност за участие

основните моменти в механизма и да се дискутира тяхната готовност да участват			
Провеждане на месеци на професиите (психолог, социален работник, лекар, журналист, спортист и др.)	м. Януари м. Февруари	Педагогически специалисти с възложено класно ръководство; Педагогически специалисти в групите за целодневна организация на учебния ден	Брой проведени часове и занимания с родители
Провеждане на творческа работилница „Училище без насилие и тормоз“	м. Април	Членове на координационния съвет	Брой включени ученици; Брой изработени продукти

2. Дейности по превенция на ниво клас/група

Вид дейност	Срок	Отговорник	Вид документ
Преглед и актуализиране на правила за поведение на групата/класа	м. Ноември	Педагогически специалисти с възложено класно ръководство; Педагогически специалисти в групите за целодневна организация на учебния ден; Членове на координационния съвет	Правила за поведение на групата/класа
Обучителни дейности и работа с класа/групата чрез форми на групова работа, дискусии, решаване на казуси, ролеви игри, споделяне на опит, като се използват възможностите на учебната програма, вкл. теми от глобалното, гражданското, екологичното, здравното, интеркултурното образование, часа на класа, различни извънкласни и извънучилищни дейности	м. Ноември м. Юни	Педагогически специалисти с възложено класно ръководство; Педагогически специалисти в групите за целодневна организация на учебния ден; Педагогически специалисти на учителски длъжности	Брой планирани и проведени теми в часа на класа; Брой отбелязани празници; Брой участия в инициативи и др.
Творческа работилница „Лицата на насилието и тормоза“	м. Март	Педагогически специалисти с възложено класно ръководство; Педагогически специалисти в групите за целодневна	Брой включени ученици; Брой изработени продукти

		организация на учебния ден	
Провеждане на тематични родителски срещи	м. Ноември	Педагогически специалисти с възложено класно ръководство	Протокол от проведена родителска среща

ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРВЕНЦИЯ

Намесата и справянето с конкретни ситуации на тормоз и насилие е част от цялостната политика на институцията срещу насилието и тормоза и включват и насоките за интервенция, описани в Приложение № 6.

1. Дейности по интервенция на ниво училище

Вид дейност	Срок	Отговорник	Вид документ
Водене на дневник със случаи и процедури за управление на информацията (Приложение № 1), в който се документират единствено ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво според приетата класификация (Приложение № 2; Приложение № 3; Приложение № 4)	м. Октомври м. Юли	Членове на координационния съвет	Дневник със случаи; Класификации на формите на насилие и тормоз и предприемане на съответните действия
Анализ и оценка на риска от продължаване на насилието и тормоза на базата на вписаните ситуации в дневника със случаи и даване на становище	Непосредствено след вписването на ситуацията	Членове на координационния съвет	Анализ; Становище
Инициране на работа по случай, включително насочване на случая към други служби при случаи от трето ниво, както и по преценка при случаи от второ ниво - незабавно се уведомява Дирекция „Социално подпомагане“ (Отдел „Закрила на детето“) и/или полицията и включване в работата на мултидисциплинарен екип	Непосредствено след установяване на нивото: при случаи от трето ниво, както и по преценка при случаи от второ ниво съгласно Приложение № 3	Членове на координационния съвет	Уведомително писмо; Електронно писмо

2. Дейности по интервенция на ниво клас/група

Вид дейност	Срок	Отговорник	Вид документ
Обсъждане между учениците и класния ръководител с цел изясняване на възникнал	В деня на възникване на ситуацията или	Педагогически специалисти с	Протокол за договаряне между участниците (Приложение № 5)

проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последствията, както и възможните решения в съответствие с Приложение № 2	най-късно на следващия ден	възложено класно ръководство	
Съвместни действия между класен ръководител или учител и психолог и включване на външни специалисти в съответствие с Приложение № 3 и/или Приложение № 4	До три дни от възникване на ситуацията	Педагогически специалисти с възложено класно ръководство; Членове на координационния съвет	
Използване на посредник при разрешаване на конфликта	До три дни от възникване на ситуацията	Педагогически специалисти с възложено класно ръководство	
Провеждане на тематични родителски срещи	м. Ноември	Педагогически специалисти с възложено класно ръководство	Протокол от проведена родителска среща

Забележки: Координационния съвет изготвя план за дейността си в срок до 10 дни от утвърждаване на настоящия план. Координационният съвет изготвя годишен доклад и препоръки за създаване на по-сигурна образователна среда до директора на училището.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1 Дневник със случаи и процедури за управление на информацията

Приложение № 2 Реакции, документиране и последователност на процедурите за интервенция при първо ниво – ниско нарушаване на правилата

Приложение № 3 Реакции, документиране и последователност на процедурите за интервенция при второ ниво – повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или с по-сериозни последици

Приложение № 4 Реакции, документиране и последователност на процедурите за интервенция при трето ниво – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето или за телесния интегритет, за който и да е от участниците в ситуацията

Приложение № 5 Протокол за договаряне между участници в случаи на тормоз на първо ниво

Приложение № 6: Насоки за интервенция

Дневник със случаи и процедури за управление на информацията

Дневникът със случаи се създава за целите на анализа и планирането на цялостна политика за превенция и интервенция на насилието и тормоза. В него се документират единствено ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво според приетата класификация ((Приложение № 2; Приложение № 3; Приложение № 4), при които е необходима и намесата на координационния съвет. В Дневника със случаи се описва следната информация: дата, група/клас, участници, вид насилие и ниво, какво е предприето като действие, име и подпис на служителя, свидетел на ситуацията или на класния ръководител или на друг педагогически специалист. На базата на вписаните ситуации координационният съвет извършва анализ и оценка на риска от продължаване на насилието и тормоза. Координационният съвет е отговорен за анализа и разпознаването на деца и ученици, които участват и се въвличат в ситуации на насилие и тормоз, без значение дали извършват проявите или са пострадали от насилието. От анализа координационният съвет дава становище за индивидуална работа по случай с дете, което се намира в ситуация на риск по смисъла на Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование, предлага мерки и конкретни интервенции, които могат да бъдат индивидуална, групова работа и др. Координационният съвет дава становище и насочва ученика към допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете в риск.

Отговорно лице за съхраняване на дневника: Педагогически съветник

Място за съхранение: стая на педагогически съветник

Дата	Клас / група	участници	Вид насилие и ниво	Предприети действия	Служител, свидетел на ситуацията или класен ръководител или друг педагогически специалист (име и подпис)
1	2	3	4	5	6

ПЪРВО НИВО - НАРУШАВАНЕ НА ПРАВИЛАТА:

Форми на физическо насилие са например: леко удряне, бутане, щипане, драскане, дърпане на коса, хапане, подритване, замърсяване или разрушаване на нечия собственост. Форми на психическо насилие са например: омаловажаване, клюкарстване, обиждане, осмиване, засрамване, подвикване, ругане, клеветене, подигравки, унижение, заплахи, нецензурни/неприлични коментари, измисляне на прякори, изключване от групови или съвместни дейности, фаворизация/предпочитания, базирани на различие, разпространяване на слухове. Форми на сексуално насилие са например: показване на неприлични жестове и действия, вербален тормоз със сексуално съдържание, разпространение на истории и изображения със сексуален подтекст, съблазняване от друго дете или възрастен, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия. Форми на кибернасилие са например: обидни колажи, снимки, видеа, коментари, обаждания и изпращане на обидни съобщения (SMS, MMS, съобщения в социалните мрежи и др.), използване на дискриминативни и обидни етикети, използване на език на омраза, кражба на профили.

Отговор на институцията	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
<p>На първо ниво действията се предприемат от класен ръководител или учител заедно с родител, като се осъществява педагогическа работа – индивидуално, за група деца/ученици или за цялата група/клас. При наличие на щети от материален характер – те се възстановяват. Ако педагогическата работа не дава резултат и насилственото поведение се повтаря, последствията са по-сериозни, то тогава следва се да предприемат действия, предписани за ситуации от второ или трето ниво.</p>	<p>Ситуациите от първо ниво не се регистрират в Дневника със случаи, защото са първа проява на насилие и не се тълкува като тормоз.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Прекратяване на ситуацията и успокояване/ интервенция към всички участници. 2) Класният ръководител/ учителят подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. 3) Уведомяване на родител от класния ръководител/учителя. 4) Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците от класния ръководител/ учителя. 5) Мерки и действия от страна на класен ръководител/учител – намиране на решение, което удовлетворява страните и служи за пример на наблюдателите. 6) Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.

ВТОРО НИВО – ПОВТАРЯНЕ НА ЕДНИ И СЪЩИ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВИЛАТА ИЛИ НАСИЛИЕ С ПО-СЕРИОЗНИ ПОСЛЕДИЦИ – ТОРМОЗ:

Форми на физически тормоз са например: шамаросване, удряне, стъпкване или късане на дрехи, ритане, обграждане, плюене, отнемане и разрушаване на нечия собственост, дърпане на нечий стол изпод него, дърпане за уши или коса. Форми на психически тормоз са например: изнудване, заплашване, несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация, подигравки, отправени пред целия клас или група, публично унижение, обиди; интригантстване, разпространяване на слухове, публично отхвърляне и игнориране, неприемане, манипулиране и използване. Форми на сексуален тормоз са например: сексуално докосване, показване на порнографски материали, показване на интимни части на тялото и сваляне на дрехи, подтикване или принуждаване към сексуални действия, заснемане в сексуални пози. Форми на кибертормоз са например: непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видео, злоупотреба с влогове, блогове, форуми, социални мрежи, заснемане и разпространение без разрешение, унижителни за детето снимки/видео, кражба на профил и използване език на омраза.

Отговор на институцията	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция